

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHELMŹYŃSKI
ORGAN URZĘDOWYCH OGŁOSZEŃ POW. TORUŃSKIEGO I M. CHELMŹY
Nismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno-oświatowym i gospodarczym
PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkami „STRZECHA RÓDZINNA“, „ROLNIK POLSKI“ i „BICZ“ wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnośnikiem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety. Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej“ (Fr. Miemczyk) w Chełmży. Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowy, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł.

Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty.

Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada. Kontabankowe: Komunalna Kasa Oszczędności w Chełmży — Bank Ludowy Chełmża — Vereinsbank Chełmża — Miejsce płatności Chełmża

Redaktor odpowiedzialny: KAROL KIRSZ, Chełmża, Rynek bednarski 1. Telefon 72. Chełmża — Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 278.
Chełmża, wtorek, dnia 3-go grudnia 1929 r.
Rok II.

Dział urzędowy powiatu toruńskiego.

(Za dział urzędowy odpowiedzialny Nacz. Sekr. Wydz. Pow. Augustyn Weiss).

OBWIESZCZENIE.

Na skutek złożenia urzędu wójtowskiego na obwód Lubianka przez dotychczasowego Wójta p. Anastazego Ordon z Bierzglowa, powierzył Wydział Powiatowy sprawowanie urzędu wójtowskiego panu **Leonowi Filckowi**, wójtowi zastępcy obwodu Różankowo.

Podając powyższe do publicznej wiadomości, pouczam, że wszystkie sprawy dot. wójtostwa Lubianka, należy skierować na ręce p. Filoka w Świerczynach.

Toruń, dnia 28 listopada 1929 r.,
Przewodniczący Wydziału Powiatowego
Starosta Powiatowy Dr. Bogocz.

Komunikat
ostrzegający przed wysyłaniem zaliczek na karty okrętowe do Brazylii.

Urząd Emigracyjny stwierdził, iż nadsyłane są masowo do kraju pod różnymi adresami odezwy, napisane łamaną polszczyzną i nieortograficznie, w których nieznani autorzy zwracają się do osób, zamierzających jechać do Brazylii, o podpisanie „kontraktów“, zamieszczonych na odwrotnej stronie odezwy oraz o nadsyłanie do Sao Paulo, skrzynka pocztowa Nr. 3155. tytułem zaliczki 5 dol. am., wzmian za co obiecują dostarczyć rękoma kart okrętowych, płatnych jakoby później w ratach po przybyciu emigrantów do Brazylii.

Ponieważ zachodzi tu wypadek złej woli i chęci wykorzystania łatwowierności osób, pragnących emigrować do Brazylii, Urząd Emigracyjny kategorycznie ostrzega przed wchodzeniem w kontakt z autorami odezwy przed wysłaniem „zaliczek“ pięciodolarowych.

Toruń, dnia 30 listopada 1929.

Starosta Powiatowy Dr. Bogocz.

OBWIESZCZENIE.

Do

wszystkich PP. Burmistrzów i Wójtów w powiecie.

W myśl rozporządzenia Min. Spraw Wewn., polecam podać do wiadomości wszystkim akuszerkom, bądźto obwodowym lub wolnopracującym zamieszkałym w powierzonych Panów obwodach, by obowiązkowo zaopatrywały się do dnia 15. XII br. w broszurki instrukcji dla położnych, które to broszurki nabyć mogą w gmachu Starostwa Powiatowego w godzinach urzędowych od 10—12 w gabinecie lekarza powiatowego pokój nr. 4.

Cena jednej broszurki instrukcji wynosi 60 gr

Toruń, dnia 29 listopada 1929 r.

Dr. M. Skowroński, Lek. Pow.

Koniec działu urzędowego.

Szpiedzy ?

kryją się pomiędzy Wami

Pakt Kelloga a zatarg chińsko-sowiecki.

Par y ż, 30. 11. „Journal des Débats“ zamieszcza ciekawy artykuł o bankructwie paktu Kelloga w sprawie zatargu chińsko-sowieckiego.

Dziennik ubolewa nad brakiem sankcji i za-pytuje, czy wielkie państwa okażą równą powolność i niezdarność, naprzykład w razie wybuchu konfliktu na granicy polsko-niemieckiej.

Paniczny odwrót wojsk chińskich.

Tokio, 1. 12. Z Chrabina donoszą, że samoloty sowieckie przeleciały ponownie nad miejscowością Buchatu, bombardując dworzec kolejowy i składy amunicyjne. Wskutek bombardowania nastąpił w składzie amunicyjnym wybuch, który poczynił wielkie zniszczenie. Niemal jednocześnie cztery samoloty sowieckie przelatywały nad miastem Yalu, położonym między Charbinem a Mandzulą. Samoloty te starały się ostrzeliwać przedewszystkiem linję kolejową. Wojska chińskie całkowicie zdemoralizowane, cofają się.

Zatarg rządu angielskiego z właścicielami kopalń węgla.

London, 1. 12. Pomiedzy przedstawicielami rządu a właścicielami kopalń toczyły się od dłuższego czasu rokowania w sprawie reorganizacji przemysłu węglowego. Rokowania te zostały obecnie zerwane. Przedst. właśc. złożyli oświadczenie, w którym zrzucają odpowiedzialność za zerwanie rokowań na rząd.

Odebrać Polsce Małopolskę Wschodnią.

Ryga, 1. 12. Zajadła kampanja dygnitarzy sowieckich przeciwko Polsce nie ustaje mimo, iż komisarz Litwinow oficjalnie przeprosił posła polskiego Patka za demonstracje urządzone przed konsulatami polskimi w Charkowie i w Kijowie.

Podczas odbywającej się obecnie w Charkowie sesji CIK'a republiki ukraińskiej, członek Rady Komisarzy Ludowych Szlichter wygłosił przemówienie, w którym oświadczył, że faszyzm polski wy-ciąga drapieżne ręce po Ukrainę. Oświadczam

w imieniu proletariatu — oznajmił Szlichter — że albo Ukraina będzie sowiecką, albo jej wcale nie będzie.

Członek CIK'a Korczak - Czeprukowski zaznaczył, że Polska nie ma legalnego tytułu do posiadania Małopolski Wschodniej, która powinna być przyłączona do Unji sowieckiej. Oświadczenie Korczak - Czeprukowskiego wywołało burzliwą demonstrację członków CIK'a którzy wznosili okrzyki „Niech żyje sowiecki Lwów“.

P. P. S. w opałach.

Warszawa, 30. 11. Wczoraj obradował w sejmie klub parlamentarny P. P. S. Omawiano sytuację polityczną i na podstawie referatu posła Niedziałkowskiego postanowiono jednomyślnie pod-trzymać poprzednie swoje stanowisko co do wniosku ustąpienia gabinetu p. Świtalskiego. W pro-gramie prac parlamentarnych położono specjalny

nacisk na zagadnienie pomocy dla bezrobotnych.

W związku z rozłamaniem w krakowskiej P. P. S. tutejsze koła socjalistyczne zaprzeczają, jakoby w rękach byłego posła Bobrowskiego znajdowała się większość udziału „Naprzodu“. Dziennik ten rzekomo jest własnością stronnictwa.

Minister Kühn na ekspedycji budującej się na linii Bydgoszcz — Gdynia.

Warszawa. P. min. komunikacji, w czasie ostatniej inspekcji budującej się linii Bydgoszcz — Gdynia, zwrócił szczególną uwagę na północny odcinek linii przyległej do Gdyni, gdzie teren ma charakter górzysty, wskutek czego budowa linii ze względu na miejscowe trudne warunki, wymagała wykonania szeregu znacznych i trudnych pod względem technicznym robót.

M. in. wykonano tam wiele kilometrów długich przekop pod dwa tory koło stacji Kacki Wielkie w odległości 9 klm. od Gdyni, głębokości dochodzącej 20 metrów, którego ogólna kubatura wynosi około pół miliona metrów sześciennych. Znaczna część ziemi z tego przekopu była zużyta na nasypianie w pobliżu stacji dwóch nasypów pod dwa tory o wysokości 14 metrów i 10 metrów na torowiskach, których głębokość wynosi 16 i 18 metrów.

Kompromisowe zakończenie rokowań zbożowych między Polską a Gdańskiem.

Gdańsk, 29. 11. Delegacja gdańska do rokowań z rządem Polski w sprawie udziału Gdańska w polskim Syndykacie Eksportowym zboża, doniosła w drodze telegraficznej do Gdańska, że rokowania, zostały zakończone kompromisowo, z uwzględnieniem w pewnej mierze gdańskich dezyderatów. Opublikowanie szczegółów odłożone zostało do piątku.

Szpiedzy !

już wkrótce się zjawia ■

Z kraju.

Z Rady Ministrów.

Posiedzenie komitetu ekonomicznego ministrów naznaczone zostało na wtorek 3 grudnia br.

Na porządku dziennym znajduje się cały szereg spraw gospodarczych.

W posiedzeniu weźmie udział p. minister Matuzewski po powrocie z Wiednia.

Powrót marsz. Daszyńskiego.

Daszyński powraca jutro do Warszawy z Bystrej i zwoła Sejm na dzień 5 grudnia w południe.

Rząd odnosi się życzliwie do spraw urzędniczych.

Przedstawiciele Stow. Urzędników Skarbowych Rzpłitej, Stow. Urzędników Skarb. z wyższym wykształceniem oraz Stow. Urzędn. Kontrolerów Skarbowych przyjęci zostali przez p. premiera Świątlickiego.

Delegacja oskarżała się na ciężką sytuację materialną. P. premier odniósł się do delegacji z całą życzliwością i oświadczył, że sprawę ich wysunie na pierwsze miejsce.

Kiedy konfiskaty prasowe są konieczne?

Agencja prasowa „Iskra” ogłosiła wywiad z komisarzem rządu miasta Warszawy Jaroszewiczem w sprawie konfiskat prasowych. Pan Jaroszewicz utrzymuje w tym wywiadzie, że żadna krytyka działalności rządu nawet bardzo ostra nie jest hamowaną, jeżeli utrzymuje się w ramach prawa, ale gdy prasa opozycyjna dopuszcza się demagogicznych wybryków przez podanie wiadomości nieprawdziwych o działalności władz państwowych, gdy w walce z rządem używa oszczerstw, wymysłów i nawołuje do czynów gwałtownych, wtedy wkroczyć musi prawo tem bardziej, że wiadomości te skwapliwie są podchwytywane przez wroga nam prasę sowiecką i niemiecką.

Zmiany w poziomie uposażeń urzędniczych.

Dla oceny zmian, jakie nastąpiły w ostatnich latach w poziomie uposażeń urzędniczych, należy przeprowadzić porównanie pomiędzy wysokością poborów urzędniczych różnych kategorii w okresie stosowania ruchomej mnożnej np. w I-em półroczu 1925 r. w czasie zatrzymania mnożnej i zastosowania częściowych redukcji uposażenia o 5 do 6 proc. na początku 1926 r. oraz uposażeń w chwili obecnej.

Przy porównaniu tem uwzględnić również należy zmianę siły nabywczej złotego, która odzwierciedla ruch wskaźników kosztów utrzymania.

Klemens Junosza.

Stracone szczęście.

(Ciąg dalszy).

31)

— Ależ pozwólno.

— Daj mi dokończyć. Sądzę, że możemy mówić spokojnie, trzeźwo, zupełnie jak gdyby o kwestji osobiście nas nie interesującej.

— Owszem, mówimy więc.

— Skoro tak, stresć mi więc twój program, powiedz mi pan, czego chcesz dokonać.

— Łatwa odpowiedź: po pierwsze chcę utrzymać w rękę ten kawałek ziemi, który posiadam, chcę stać silnie na nogach, nie dać się ruszyć, być zupełnie niezależnym pod względem materialnym.

— Piękne żądanie. Zapominasz jednak, że jesteś, jako gospodarz, po tysiąc razy zależnym, pierwszy lepszy kaprys atmosferyczny lub losowy, może cię zgubić ze szczętem, zniweczyć całą twoją pracę.

— Mylisz się, mój Stasiu, kaprysy losowe nie zdarzają się codziennie, a wyjątkowe klęski wyjątkowo tylko przychodzą; na grad lub ogień mam asenkurację; co się zaś tyczy urodzajów, które, jak ci wiadomo, nie zdarzają się co rok, to należy tak urządzić gospodarstwo, żeby na jedno źródło dochodu nie liczyć; nie dopisze jedno to drugie, nie drugie to trzecie.

— Słyszałem już niejednokrotnie te dowodzenia. Teorja bez zaprzeczenia piękna, ale w zastosowaniu, w praktyce wygląda inaczej, i takich

Bieda wszędzie, co to będzie?

Berlin, 29. 11. „Deutsche Allgemeine Zeitung” donosi z Pily o wzrastającym kryzysie gospodarczym w pogranicznych powiatach niemieckich. Jako dowód przytacza pismo fakt, że w mieście Pile jest 60% ludności bez pracy. Wiele fabryk nie pracuje względnie ograniczyło czas pracy. W okręgu nadnoteckim po stronie niemieckiej przestały ostatnio pracować dwie fabryki mebli,

które zwolniły wszystkich robotników. Przemysł miasta Jastrow, który w swoim czasie kwitnął, zupełnie upada. Również przemysł maszynowy znajduje się w ciężkim położeniu. Poza tem daje się zauważyć zła sytuacja pieniężna. W Pile np. zawiesił wypłaty dom bankowy pod firmą Aron C. Bohm.

Krwawy pościg wśród gradu kul za bandytą.

Nakwasik pod Kaliszem była ubiegłej nocy, widownia krwawej strzelaniny.

Do chaty jednego z miejscowych gospodarzy niejakiego Józefa Karpisiewicza dostał się przez komin złodziej, który rozpoczął w ciemności plądrować mieszkanie. Karpisiewicz zbudzony ze snu chwycił za dubeltówkę złodziej jednak zdołał zbiec. Gospodarz mieszkania rzucił się wówczas za opry-

szkiem w pogon, alarmując sąsiadów. Zorganizowano pogon, w czasie której uciekinier gęsto ostrzeliwał się z rewolweru. Wkońcu padł jednak ranny od kul gospodarzy.

Okazało się iż złodziejem jest 34-letni Józef Kędziak, którego w stanie ciężkim odwieziono do szpitala.

W styczniu r. 1926 uposażenie urzędnika IX kat. w szczeblu „a” z dwoma członkami rodziny, wynosiło w Warszawie 288 zł. 93 gr. natomiast w styczniu 1929 r. 411 zł. 17 gr. a zatem w międzyczasie nominalna kwota tego uposażenia podniosła się o 42 proc. Wskaźnik kosztów utrzymania w tymże okresie czasu wzrósł o 26 proc. A więc od niższego poziomu, na którym były uposażenia w styczniu 1926 r. pobory urzędnika IX kat. z dwoma członkami rodziny wzrosły o 16 proc. więcej, aniżeli wskaźnik kosztów utrzymania.

Jeśli porównać dalej uposażenia urzędnika VII kat. w szczeblu „a” z 2 członkami rodziny, które w styczniu 1926 r. wynosiło w Warszawie 403 zł. 41 gr. a w styczniu 1929 r. wyniosło 584 zł. 93 gr. oraz urzędnika V kat. w szczeblu „a” z 2 członkami rodziny, którego pobory w tych samych okresach czasu wynosiły 684 zł. 53 gr. i 981 zł. 20 gr. — okazuje się, iż nominalna kwota uposażeń urzęd. VII kat. w szczeblu „a” z 2 członkami rodziny wzrosła o 19 proc. a urzędnika V kat. w szczeblu „a” z 2 członkami rodziny wzrosła o 17 proc. więcej, aniżeli wskaźnik kosztów utrzymania w tych samych okresach czasu. (Iskra).

Skazanie księży kościoła narodowego.

Sąd okręgowy rozpatrywał dzisiaj nasesji wyjazdowej sprawę dwóch księży kościoła narodowego. Księża ci, Marcin Skibiński i Zygmunt Ancewicz usiłowali w Chelmie na omentarzu katolic

kim dokonać obrzędu pogrzebowego wyznawcy kościoła narodowego Janiny Oszustówny. Akt oskarżenia zarzucał obu księżom podburzanie tłumów przeciwko władzy państwowej i jej zarządzeniom. Ksiądz Ancewicz jeszcze w czasie śledztwa uciekł do Ameryki, ksiądz Skibiński zaś skazany został dziś na dwa lata ciężkiego więzienia z pozbawieniem praw. (Iskra).

Na złodowaciąłym bloku skalnym dwa dni i dwie noce.

Jeden z absolwentów gimnazjum w Zakopanem wybrał się w niedzielę na wycieczkę w góry. Wyszedł sam, a za nim mieli podążyć koledzy, dla których pozostawiał znaki na śniegu.

Gdy po dwu dniach nie powrócił, wyruszyło na poszukiwanie go pogotowie tatrzańskie. Znaki na śniegu zauważono już w dolinie Strążyńskiej na drodze do doliny Litworowej.

Tu na urwistym bloku skalnym na wysokości 80 metrów znaleziono śmiełka skostniałego z zimna i nawpół żywego. Złodowaciały teren nie pozwalał mu zupełnie ruszyć się z miejsca. W rozpacziwem położeniu przebył dwie noce i dwa dni przy temperaturze 8 stopni poniżej zera.

Pogotowie sprowadziło go w bezpieczne miejsce, a następnie przewiozło do Zakopanego.

Przez popieranie przemysłu własnego, dajesz swemu robotnikowi chleb.

teoretyków wyzuwają z własności, na równi z innymi śmiertelnikami.

— Niemożliwy jesteś, mój Stasiu; sądząc według tego, co mówisz, zdawałoby się, że wszyscy стоимy na wulkanie, że jutra nikt pewnie nie jest.

— Alboż inaczej jest?

— Ależ przez tyle lat, które przeciw ciężkiemu nazywano, w okolicy naszej nie wyzuto z mienia nikogo; ohyba, że ktoś sam chciał pozbyć się fortuny i zapragnął wygodnego życia w mieście. Na przykład podaję ci naszego sąsiada Wrzeszcza.

— Ach, pana Onufrego!

— — Ten chyba świetnie nie stoi; ile razy przyjeżdżam do domu, tylekroć słyszę o jego różnorodnych kłopotach, a jednak siedzi on w swej Wólce i chyba nieprędko wyrzucą go stamtąd.

— Pan Onufry! ależ to nie dowód. To oryginał, który komorników fetuje, zawsze jest ze swego losu zadowolony. To dziwak.

— Dziwak czy nie dziwak, ale się nie daje, gospodaruje niezbyt świetnie wprawdzie, nie według wymagań postępu, lecz porządnie; wszystko w swoim czasie robi, inwentarze ma niegorsze. Tak przynajmniej mówił mi mój ojciec, który przecież zna się na tem. Do tego rzecz prowadzę, żeby ci dowieść, że ostatecznie przy pracy na kawałku ziemi utrzymać się można, a kto się pracy nie leni, kto z wiarą w siebie stara się utrzymać ojcowiznę w rękę, ten ją i utrzyma.

— Zgoda nawet i na to, ale powiedz mi, Jasiu, ale powiedz szczerze, czy wyprodukowanie pewnej ilości korey pszenicy jest ostatecznym celem życia?

— Któż to mówi?

— Może myślisz jeszcze o czym innym teraz,

boś młody, bo jasnieją przed tobą jakieś ideały i nęcą cię swoją pięknoscia; ale za lat kilka w prozie powszedniego życia znikną, a natomiast, a przyzwyczajasz się widzieć szczyt szczęścia w pszenicy i okowicie. Zrobisz się ekonomem, zapomnisz czego się kiedyś uczyłeś, nie odświeżysz niżej umysłu. Będiesz dobrze jadł, dobrze pił, nabierzesz tuszy, a całą swoją rozrywką duchową stanie się wist z licytacja lub preferans.

— Kruku, nie kracz! Nie z temi zamiarami przychoďte tutaj. Ostatecznie nie zrzekam się produkowania pszenicy, okowity i innych towarów, bo te dają pieniądze, a pieniądz jest siłą; nie zaprzeczam także twoim prognozykom co do tuszy i wista z licytacja. Lecz wszystko to nie przeszkodzi mi rozwijać swoich planów i dążyć wytwale do celu.

— Do robienia pieniędzy?

— Powiedziałem ci, że i to dobre, ale poza tem jest lud.

Stanisław zerwał się z krzesła.

— Słuchajno, Jasiu — rzekł — mam już łudu po same uszy. Dziś miałem sprawę z chłopem który przez dwa miesiące kradł mi drzewo w lesie, więc już mnie tym ludkiem nie częstuj. Przyjdź do Zielonki, tam Marcja słuchać cię będzie z największą uwagą, oprócz tego poszlę jeszcze po księdza Andrzeja, mniemam bowiem, że we troje przerobicie całą parafję na raj ziemski. Nie będzie już chłopów tylko aniołowie w sukmanach i cherubiny w zapaskach. Może rozciągniecie swą działalność dalej jeszcze i ucywilizujecie żydów.

— Żartuj sobie, mój Stasiu, to nam nie przeszkodzi zrobić swoje; szczerze się ucieszyłem, słysząc że i ksiądz Andrzej podziela zdanie twej siostry.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Z Pomorza.

Toruń. (Schronisko dla matek karmiących) Zawiazane niedawno pod przewodn. p. wojew. Lamotowej Tow. „matka i dziecko” powzięło zamiar stworzenia schroniska dla matek karmiących z dziećmi, które po opuszczeniu szpitala nie mają żadnego schroniska a nawet warunków do życia, wskutek czego dzieci porzucają lub oddają w nieodpowiednie ręce. Towarzystwo zaczyna na razie od urządzenia schroniska, obejmującego 10 łóżek, kosztem około 7 tys. zł. Dodać należy, iż ziemianki obiecały już pomoc w naturze. Także Magistrat, na skutek prośby T-wa, uchwalił na posiedzeniu w dn. 23. 11. wstawić w najbliższym budżecie odpowiednią kwotę na stałą subwencję miesięczną dla T-wa.

Pan wojewoda urządza. Wojewoda pomorski p. Lamot który bawił na kilkodziennym urlopie, powrócił już do Torunia i obejmuje urzędowanie.

Ilę ludności liczy Toruń? Stan ludności miasta Torunia obecnie wynosi, jak się dowiadujemy, 54.977 osób, w tem 2.812 Niemców i 767 żydów.

Baraki dla bezdomnych. Magistrat m. Torunia przystąpił w ostatnich tygodniach do budowy 4 baraków dla bezrobotnych i bezdomnych pod Dębową Górą. Całkowity koszt budowy obliczony jest na sumę około 172 tys. zł. Na ukończeniu jest już 12 mieszkań, składających się z pokoju i kuchni.

Miły wieczór przepędzą goście, którzy przybędą na popis uczniów Konserwatorium Muzycznego w Toruniu w środę, 4 grudnia br. o godz. 10-tej w auli Państwowego Gimnazjum w Toruniu. Program duży interesujący obejmujący utwory klasyczne i polskich kompozytorów. Ceny miejsc bardzo przystępne. Popis rozpocznie występ maluczkich uczniów klasy rytmiki. Występem tym na ostatnim popisie publiczność była zachwyconą.

Zalesie. pow. toruński. (Spłoszone konie) Donoszą nam o następującym wypadku:

W sobotę, dnia 30 ubm. odwożono wozem na wieczny spoczynek do parafjalnego cmentarza w Kielbasinie zwłoki śp. Dąbrowskiej. W momencie, gdy trumnę włożono na wóz, konie spłoszyły się i pomknęły całym pędem do dworca Mirakowo.

Tam zatrzymali je pracownicy, zatrudnieni przy zwózce buraków.

Takim więc sposobem zwłoki, miast na cmentarz, dostały się na dworzec.

Podgórz. Pożar kiosku p. Zakrzewskiego, jaki powstał w nocy z soboty na niedzielę o godz. 3.33 zniszczył kiosk zupełnie. Przyczyna pożaru dotychczas nie została stwierdzona. Straty są pokryte przez ubezpieczenie.

Papowo Biskupie obchodziło w ubiegłą niedzielę niezwykłą uroczystość. Podczas specjalnie urządzonej akademii otrzymała p. Lucja Ziemkowska, bratanika tamtejszego ks. prob. z ręki ks. prof. Banieckiego w imieniu delegata apostolskiego w Loreto, złoty krzyż i nominację Damy Honorowej Dworu Najświętszej Panny w Loreto za szerzenie kultu Panny Najświętszej, szczególnie za gorliwą pracę w Sodalitji Marjańskiej.

Jest to szczególniejszy zaszczyt i wysokie odznaczenie, które biskup i delegat apostolski w Loreto na mocy pozwolenia sobie danego od Apostolskiej Stolicy udziela jedynie tylko najzasłuższemu osobom a p. Ł. Ziemkowska jest drugą osobą na Pomorzu, posiadającą tak wysokie odznaczenie. Pierwszą nominację Damy Honorowej Dworu Najświętszej Panny w Loreto otrzymała pani Bajot w Kościerzynie.

Z naszej strony składamy serdeczne powinszowanie i wyrażamy radość z tak zaszczytnej godności, na którą p. Ł. Ziemkowska przez swą gorliwą i niezmordowaną pracę na polu religijnym - społecznym w całej pełni zasłużyła.

Młodzież papowska chcąc uświetnić dzień uroczysty i wyrazić swą radość niestrudzonej swej dobrodziejsze urządziła wieczorem przedstawienie amatorskie przepłatane śpiewem i deklamacjami w nowo zbudowanym Domu Katolickim, który staraniem wielce zasłużonego ks. prob. Ziemkowskiego dla wygodę parafjan został w bieżącym roku wzniesiony.

Grudziądz. (Z radja). Jak to już wiadomo Naczelnik Tut. Radjo stacji p. Jurkiewicz skonstruował własnymi siłami aparat nadawczo-odbiorczy na krótkie fale z którego przemawia codziennie o pewnym oznaczonym czasie.

Wielka afera oszukańcza na Pomorzu.

Policja grudziądzka wpadła na trop sprzedaży premjówek, które jak się okazało, są zakrojonej na szeroką skalę afery oszukańczej w Grudziądzu i wogóle na terenie Pomorza we Wiedniu.

W niedzielę dnia 24-go listopada na życzenie p. Jurkiewicza zwiędził Nasz współpracownik, pracownię p. Jurkiewicza.

Apert p. Jurkiewicza działa bardzo dobrze, tysiące kart świadczy, że nawiązał stosunki z całym światem, a specjalnie z Rzymem jest w zażyłych stosunkach.

J. Jurkiewicz podaje na wszystkie strony świata najnowsze telegramy a szczególnie wiadomości z Grudziądza i na ten temat rozmawia z licznymi swymi znajomymi, których poznał przez radjo, a których osobiście nie zna, lecz poznaje po głosie. P. Jurkiewicz czyni w ten sposób w radjo propagandę w prasie naszej.

P. Jurkiewiczowi życzyć należy w kierunku ulepszenia swego aparatu jak najlepszego powodzenia.

Brodnica. (Poświęcenie gmachu Kasy Chorych). Dnia 23. ub. m. odbyło się w Brodnicy poświęcenie nowego gmachu Powiatowej Kasy Chorych. Uroczystego aktu poświęcenia dokonał miejscowy proboszcz ks. Bieliński. Uroczystość uświetnili swoją obecnością pp. starosta Wimer jako przedstawiciel p. Wojewody Pom., Barański, dyr. Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń w Poznaniu, Rulski, referent Okręgowego Związku Kas Chorych w Poznaniu oraz przedstawiciele miejscowych władz i społeczeństwa. Przemówienie okolicznościowe wygłosili pp. komisarz Kas Chorych Sell, dyrektor Balański i referent Rulski. W imieniu p. Wojewody Pomorskiego życzył p. starosta Wimer nowej placówce najlepszych wyników. Nowy gmach Kasy Chorych, urządzony na wzór najlepszych tego rodzaju instytucyj europejskich, mieści w sobie ambulatorjum, łaźnię, gabinety roentgenologiczne, stacje opieki nad matką i dzieckiem oraz biura Powiat. Kasy Chorych.

KRONIKA

Chełmża, dnia 2 grudnia 1929 r.

KALENDARZYK.

Poniedziałek: Bibjanny, Pauliny,
Wtorek: Franc. Ksaw., Kasjana.

NOCNY DYŻUR LEKARSKI.

Dyżur niedzielny i tygodniowy dla członków Pow. Kasy Chorych pełni w tym tygodniu p. dr. Przewoski.

— **Sprostowanie.** W n-rze 273. w kronice „Osobiste” zamiast starszy posterunkowy, powinno być posterunkowy, co niniejszem prostujemy.

— **Nowe bilety bankowe.** Począwszy od 30 listopada br. Bank Polski puścił w obieg bilety bankowe 20-złotowe, opatrzone podpisem prezesa Banku Polskiego dra Władysława Wróblewskiego oraz datą 1 września 1929 r. Poza tymi szczegółami nowe bilety nie różnią się niczem od znajdujących się obecnie w obiegu.

— **Kartki zleceniowe — do 1000 zł.** Z dn. 1 grudnia wchodzi w życie rozporządzenie ministra poczt i telegrafów, w myśl którego podwyższona została dopuszczalna kwota do inkasowania roszczeń pieniężnych za pomocą kartek zleceniowych ze 100 zł. do 1000 zł.

— **Handel przedświąteczny.** Sprzedawcy choinek i innych artykułów sezonowych w okresie przedświątecznym zwrócili się do inspekcji handlowej z prośbą, aby im zezwolono na rozpoczęcie tego handlu, poczynając od d. 1 grudnia. Wskazują oni na to, że chcieliby się wcześniej zaopatrzyć w towar.

Komisariat rządu nie zgodził się na termin 1 grudnia i uchwalił tak jak w roku zeszłym, że uliczny handel przedświąteczny może się rozpocząć 10 grudnia.

— **Zażywającym tabakę pod uwagę.** Świeżo wypuszczono tabakę Przednią, Zwyczajną, Zdrowia i Wirgińską w nowych paczkach po ćwierć kilograma. Wymienione gatunki tabaki można nabywać we wszystkich miejscach sprzedaży wyrobów tytoniowych bądź w owych paczkach ćwierćkilowych, bądź też na wagę.

Obywatele.

Zbliżają się Święta Bożego Narodzenia.

Pod tradycyjną choinką ułożycie dla swoich milusienkich świąteczne podarki i serca wasze cięższe będą radością maleńkich istot, w których spoczywa rodzicielska wiara, nadzieja i miłość.

Ojciec i matko! Dobrze jest, jeśli dziecko posiada rodziców, względnie opiekunów, którzy najskromniejszą chociażby „gwiazdką” przyczynić się mogą do radości dziecięcego serduszka.

Huragan światowej i polsko-bolszewickiej wojny powyrwał jednakże z naszego społeczeństwa wielu ojców i opiekunów, stali na miarzę tych, którzy byli żywicielami małych bezradnych istot.

Czy tym dzieciom nie rozświetli mroków żadna „gwiazdka”? Czy mają być w sieroctwie kompletnie opuszczone?

Ojciec i matko! Wasza radość w dniu wigilijnym nie będzie kompletna, jeśli spojrzycie w mrok ulicy... jeśli zablądziecie myślą do mieszkań, wdów po poległych i inwalidów wojennych.

W tych mieszkaniach także są dzieci, tylko.. tym dzieciom niema kto sporządzić św. Mikołaja.

O „Gwiazdkę” dla tych dzieci stara się rokrocznie Związek Inwalidów Wojennych R. P.

Jego skromne środki materialne nie podolają jednakże zadaniu bez pomocy społeczeństwa.

Zwracamy się przeto do Was obywatele z gorącym apelem, abyście jak w latach poprzednich raczyli składać najskromniejsze chociażby datki na urządzenie wieczoru wigilijnego dzieciom inwalidów wojennych, oraz wdowom i sierotom po poległych.

Ofiary przyjmują upoważnieni Kolektorzy Zw. Inwal. Wojen. R. P. oraz redakcje pism polskich na Pomorzu.

TEATR

— **Genowefa.** We wczorajszą niedzielę odbył się w „Willi Nowej” zapowiadany obraz religijny z IX. w po Chrystusie, ilustrujący niewinne, świątobliwe życie i ciężkie cierpienia Genowefy, posądzonej bezpodstawnie o wiarołomność i zdradę małżeńską.

Gra aktorów wypadła nader imponująco. Z wszystkich ról na wyróżnienie zasługują Genowefa, rolę której odgrywała p. Ludwika Zielińska i która wywiązała się ze swego zadania nader pięknie i imponująco. Drugie miejsce zajmuje Golo, w osobie p. Franciszka Zakrzewskiego, dalej Zygryd (p. Henryk Rumiński), Wilkosz (p. Buza), Boleś (p. Jaworski Jan), Wolfgang - kat (p. Gołaszewski), Gangolf (p. Edmund Kiock), Berta (p. Wanda Złotowska) i Drako (p. Rynkowski). Wszyscy wogóle aktorzy wywiązali się ze swych ról znakomicie, za co należy im się uznanie i publiczne podziękowanie.

Związkowi Hallerczyków, a w szczególności prezesowi p. Piaseckiemu należy się zasłużona pochwała za gorliwą i niestrudzoną pracę, której podjął się, by dać w obecnym okresie adwentowym Obywatelstwu miły i zdrowy pokarm duchowy.

Tym razem z radością w sercu zaznaczyć musimy, że tak miejscowe jak i okoliczne Obywatelstwo oceniło wysoką wartość „Genowefy” i nie pozostało глухе na nasze nawoływania, gdyż wzięło gremjalny udział we wczorajszym przedstawieniu.

Ze względu na to, że sala była całkiem przepełniona i pewna część Obywatelstwa nie mogła wziąć w niem udziału, **Związek Hallerczyków postanowił w przyszłą niedzielę sztukę „Genowefę” powtórzyć.**

Szczególne jeszcze uznanie należy się reżyserowi p. Krawieckiemu, który wyrobił amatorów do tego stopnia, że wywiązali się ze swych zadań imponująco.

Cześć Hallerczykom.

Kino „Kryształ”.

Dzisiaj i dni następne wyświetla kino „Kryształ” wspaniały dramat awanturniczno-salonowy, p. t. „**Piraci wielkiego miasta**”. Obraz ten ilustruje dzieje szajki bandytów w wielkiem mieście miljardów i bandytów, w Chicago.

Nadprogram arcyzabawna komedja w 2-aktach, pt. „**Pechowy lekarz**”. Zatem do „Kryształ”.

KINO KRYSTAL

Kolejowa 24.

**Dziś w poniedziałek
i dni następne!**Początek seansów:
o godzinie 7¹⁵ i 9¹⁵.Wspaniały sensacyjno-awanturyczny dramat z życia włamywaczy Chicago
siejących postrach w stolisy milijarderów i bandytów, pt.**Piraci wielkiego miasta**W roli głównej niezrównany bohater **THOMAS MEIGHAN**.
Karabiny maszynowe, to broń, którą walczyły dwie szajki.**NADPROGRAM** arcywesoła komedia pt. „**Pechowy lekarz**”.**CENY MIEJSC:** Łoża 1,50, rez. i balkon 1,20, I. miejsce 0,80, II. m. 0,50.**PRZETARG PRZYMUSOWY**We wtorek dnia 3 bm. o godz.
1-ej po poł. sprzedam przy ul. Szew-
ska 30 za gotówkę najwięcej dającemu
1 żniwiarkę, łożyska i rozmaite
tryby do wszelkiego rodzaju
siewników.Chełmża, dnia 2. XII. 1929 r.
Gramowski, kom. sądowy.**PRZETARG PRZYMUSOWY**We wtorek, dnia 3 bm. o godz.
1³⁰ w poł. sprzedam przy ul. Toruń-
skiej 1 za gotówkę najwięcej dającemu:**10 ctr. lemieszki
9 ctr. podków
1 parnik**Chełmża, dnia 2. XII. 1929 r.
Gramowski, kom. sądowy.**PRZETARG PRZYMUSOWY**We wtorek, dnia 3 bm. o godz.
10 przed poł. sprzedam w Stawie
u p. Michała Czyż za gotówkę naj-
więcej dającemu**około 20 ctr. kartofli.**Chełmża, dnia 2. XII. 1929 r.
Gramowski, kom. sądowy.**Reparuję**maszyny rolnicze
jak: młockarnie
parowe, maneże,
sieczkarnie i in.Posiadając długoletnią praktykę w kraju
i za granicą, wykonuję wszelkie prace
pod gwarancją.**Warsztat ślusarsko-mechaniczny**

Chełmża — ul. Paderewskiego nr. 26.

**GWIAZDKA
przed drzwiami!!**...Zbliża się czas, w którym każdy
zastanawia się nad kupnem pre-
zentu dla swego otoczenia. Wszy-
scy chcieliby kupić dobrze i tanio.
Zachodzi tylko pytanie, gdzie to
uskutecznić, nie znając dokładnie
źródeł zakupu.Pp. Kupcy świadomi tego, winni
już teraz pomyśleć o tem, jak
zjednać sobie na okres przed-

gwiazdkowy jaknajwięcej klienteli. Uczynić to mogą za pomocą

reklamy w „Przeglądzie Pomorskim”która nigdy nie zawiedzie i stokrotnie się oplaca, gdyż „Przegląd
Pomorski” czytany jest przez około 4000 osób.**Węgiel
górnosląski
(wagonowo)
drzewo opałowe**

poleca firma

Tadeusz Radomski

Przedsiębiorstwo rolniczo-handl.

Telef. 137.

Toruńska 37.

Stacja Autobusowa

RESTAURACJA GRUDZIĄDZPlac 23 Stycznia 19.
— Telefon 735. —Obiady z 3 dań 1,35 zł. gorące potrawy oraz napoje
wszelkiego gatunku o każdej porze dnia.**Lokal obok przystanku tramwajowego
5 minut od dworca. Otwarty do 1 w nocy.****Kolacja à la carte już od 80 gr. pocz.****Właściciel: Józef Grzeszkowiak.**

— Miejsce spotkania dla przyjezdnych —

GDZIE można tanio otrzymać DRUKI?

Łatwo i wiele pieniędzy oszczędzisz

Otrzymasz na każdy czas!

szybko i tanio!!!

Druki rozmaitego koloru!

Plakaty!

Uwiedomienia ślubne, zaproszenia, wizytówki,

Urzędowe i prywatne!

jako i wszelkiego rodzaju formularze, listy, koperty
dla przemysłu i kupiectwa.**Gdzie?****W „DRUKARNI PRZEMYSŁOWEJ”****Fr. Miemczyka w Chełmży Rynek Bedn. róg Hallera.**